

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

“BIBLOS”

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY SUBSCRIPTION-ONE YEAR \$2.00
'BIBLOS' 238 E. 6th St. NYC3. Editor; N. Sydor-Czartorysky, Ph D.

diasporiana.org.ua

Ч. 1(112)

СІ ЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 1966

НК XI.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

ВІНШОВАННЯ

Ми нині охочо від серця співаєм
Родством Христовим весь світ звеселяєм
Веселість Вашу раді б ми збільшити,
Але що не можна, — мусим залишити

Желаєм Вам всього, чого вам потреба
Щоби Господь дав вам з високого Неба,
Щоб дав Він всі ласки найменшій дитині,
Щоби всі щасливо, почавши від нині,
В здоров'я і щастю, вся ваша Родина
Славила охочо Небесного Сина

Велика Радість світу ся з'явила:
Спасителя Світа Діва породила,
Прийдім привітаймо, принесім офіру,
Візьмім чисті серця і правдиву віру

Кладім пред Ним дари,
Що маєм від себе,
А Він надгородить,
На Землі і в Небі!

А за ширі побажання, що ми вам співали
Просимо уклінно, щоб коляду дали,
Бохонятко хліба, колача смачного,
Голубців мишину, або щось іншого
Все ми це приймемо, як щедрі дари
А вам на здоров'я, чесні господарі!

Гр. Семочко.

(Знайдено між старими лапедями)

Огляд книжок і рецензії

Керч, Оксана: *НАРЕЧЕНИЙ* (повість); накладом в-ва "Гомін України", Торонто, 1965 року
Літературно-мовний редактор В. Давиденко. Обкладинка роботи мистця Володимира Ласовського; ст 279.

Оксана Керч, як автор уже відома читагам своїми попередніми повістями (*Дзьбачи й інші*), але можна відразу твердити, що повість *Наречений*, перевище все, що нам догори відоме з попередніх писань авторки.

Тема повісті - це час між двома світовими війнами - життя львів'ян, зокрема родини Голубовичів, їхніх сусідів, плюс наречений поручник Семен Трусевич, приятель родини Голубовичів, у домі яких відбувається перша дія повісті: саме під час польсько-українських боїв за Львів.

Повість ця має багато прикмет бути оригінальною, а одною із таких її оригінальних прикмет є акція героя, чи героїв повісті. Всі вони говорять самі за себе і про себе, й авторка дозволяє їм самим усюди виступати та розповідати й показувати себе усюди так би мовити, в першій особі.

Де факто повість не має одного виразного героя, але де-кілька майже рівнорядних (Пручник і Любуна) та другу групу другорядних, але всі ті герої і типи є завжди активні, й читач виразно їм закріплює, бо вони наче актори є потрібні для цілості надзвичайно інтересної дії повісті.

Решту про зміст повісті доповнить собі сам читач. Не її бо повісті ніхто не є і не буде в силі відложити її не прочитавши "від дошки до дошки", хіба той, хто ще не починав читати; така вона цікава і гідна уваги кожного читача.

СМОЛОСКИ Освіти і життя, Золотий Ювілей Товариства "ПРОСВІТА" ім. Тараса Шевченка в Монреалі -- Пойнт-Сент-Чарльз. Ст. 294.
(Накладом Т-ва "Просвіта" ім. Т. Шевченка в Монреалі 1913-1963), (1965), ціна опр. 6 д.

"Смолоски Освіти і Життя" це дуже дбайливо видана Ювілейна книга, на кредитній папері, на зміст якої увійшли статті кількох авторів, які і віддзеркалюють діяльність цієї установи за її 50-річчя (1913-1963)/

Це надзвичайно цінне видання не лише для членів цієї установи, але весь її зміст має тепер і матиме в найближньому неабияке значення до історії українського поселення і культурного їх та духового вкладу в Канаді.

Рудницький, Яр: *ПОДОРОЖІ ПО ІТАЛІЇ*, Вінніпег - Рим 1965. З Друкарні "Нового Шляху", с. 123.

Професор Ярослав Рудницький, мабуть увійде до історії українського народу, як науковець-мовознавець та як великий подорожник...

З Подорожей по Італії, це вже чи не 10-та друкована книжка самих лише подорожей! Скажемо; шаслива людина, що має можливість так багато подорожувати, але мусимо відразу й додати, що й ми шасливі, що маємо можливість, бодай прочитати та враз із автором теж "подорожувати" не лише по Італії, але і по Європі; по Скандинавії, по островах Бермудських і по Америці та по Канаді, та навіть до Ліхтенштейну, до Сан-Маріно й по Багамських островах. Це не лише сліди подорожей проф. Яр Рудницького, але й книжки про ті подорожі, при помочі яких і можемо подорожувати, якби читатимемо їх.

МОН

Цю сторінку присвячуємо старинним українським колядкам

Від Диви Він народився, Вертеп та ясла прийняли Його. Звізда ясна освітила убогу оселю Його. Ангели звіщають радість. Пастухи про чудо проповідують. Волхви зі сходу дари приносять.

А Ірод лютин в лукавості серця шукає, щоб убити Христа-Младенця. І кидає свій край Свята Родина і мандрує до Єгипту, і тиняється на чужині без притулку, без пристановища, аж поки Ангел Божий не дав звістки, що сконав Ірод, згинув той, що хотів знищити Спасіння, Радість та щастя людства, та що можна вертатись до Краю Рідного.

БОГ СЯ РАЖДАЄ

Бог ся раждає, хто ж то може знати?

Ісус Му ім'я, Марія Му Мати!

Тут Ангели чудяться,

Родженого бояться,

А віл стоїть, трясеться,

Осел сумно пасеться,

Пастирі клячуть,

Бога в плоті бачуть,

Тут же, тут же, тут же, тут же тут!

Марія Му Мати прекрасно співає,

І Хор Ангельський їй допомагає!

Тут Ангели чудяться, і т. д.

Йосиф старенький колише Дитятко!

Люляй же, люляй, мале отрочатко!

Тут Ангели чудяться, і т. д.

Три царіє к вертепу придоша,

Ливан і смирну, злато принесоша!

Тут Ангели чудяться, і т. д.

А пастиріє к Ньому прибігають,

І яко царя свого витають!

Тут Ангели чудяться, і т. д.

І ми днесь вірно к Ньому прибігаймо,

Рожденню Богу хвалу, честь віддаймо!

Тут Ангели чудяться, і т. д.

НА РОЖДИСТВО ХРИСТА

На Рождество Христа всі висело ми
Воскликуєм фалу на небі і зимлі...

Радість і мир нам явивсі,

Син Божий нам народивсі —

Я - з Духа Сьвітого, Причистої Диви,

В Вифлиемі - місті в убогі стайни,

Отроча рождени лижит на сні,

Мижи бидляти в нищі ясині.

Йосиф старенький его голубит —

А Марія - мати до серці го тулит.

Вів з ослом хухають - огрівають,

Ангельські хори пісньї співают...

Чудісі пастирі, що сисе сі діє:

Ци воно свитає, ци ше зоріє,

Що на зимлицу ясність спливає?

Ніхто з них нічо ни вгадає!

Вони всі купно в стаєнку вступили

Та аж тогди усе зрозуміли:

На коліна повкількали —

І дитя Божи привитали...

ГОЙ, ДАЙ БОЖИ

Гой, дай Божи!*)

Гой, рано, рано на сьвіте Різдво:

Вішли молодці рано с цирковсі,

Тай стали раду радит:

Скинємсі, хлопці, по золотому,

По золотому, по чирвоному.

Купімси, братці, золотий човен,

Золотий човен, срібни виселци,

Пустімсі, братці, краєм, Дунаєм,

Краєм - Дунаєм, долі водойов.

Найдем там, братці, доброго пана,

Доброго пана — та на мене Івана**).

Будем вірно 'му служити,

Він 'ме добре нам платити.

Тай на місць по злотому —

~~По злотому по чирвоному~~

Чесний, виличний, пани господарю,

Чесний, виличний тай довговічний,

Та ни сам собойов, а з дружинов свойов,

З дружинов свойов, с чиятков всьойов!

Гой, дай Божи!

Абисти були чесні та виличні, як сисе коліда!

Записано в селі Кунисівцях,
Городенського повіту.

*) Цей приспів повторяється за кожним рядком.

**) Ставиться ім'я газди, за якого столом колядники сидять.

СТАРОВИННІ КОЛЯДКИ

РАДУЙСІ, РАДУЙ...

Радуйсі, радуй *),
 Радуйсі землі — Син Божий сі народив!
 Ци дома, дома, наш пан господар?
 Нима го дома — камінь лупає —
 Камінь лупає — циркви будує.
 Циркви будує з трьома вирхами,
 З трьома вирхами — з трьома вікнами.
 В перши віконци — зорі зоріє,
 В други віконци — місячик сяє,
 В трети віконци — соничко сходить,
 Райськими двирьми сам Господь ходит,
 Коло пристола Богу сі молит.
 Богу сі молит — службочку служит,
 Службочку служит за отца і матку,
 За отца і матку — за всу чиятку.
 Чесний наш газдо, най проживаєш,
 Най ти буди дано, шо в Бога жідаєш!
 В Бога я прошу ни дужи багато,
 Аби він шістьтїм дарив нашу хату:
 Перши — здоров'ї на чілідочку,
 Други — шістьтї на худібочку...
 Дайжи ти, Божи, в городі зело,
 В хаті мирно, любо і висело.
 В городі зілі — в хаті вісілі,
 В городі мнетка — в хаті колетка!
 Дайжи ти, Божи, в гумні стїжно (стоги, стїжки).
 Я-в гумні стїжно — в студолі збіжно.
 Дайжи ти, Божи, в кошері дійно,
 В кошері дійно — в пасіці рїйно!
 Дайжи ти, Божи, два лани жита,
 Абис с чілетков мав шо в жнива жети.
 Два лани жита — а третий пшиниці,
 Абис мав у хаті колач й паланиці.
 Третий пшиниці — а читвертий гречкі,
 Аби був хліб, каші й пирожечкі.
 А петий вівса — вже колетка вся!
 Вам колідочка — нам пива бочка,
 Бочка ни бочка — то хоть коновочка,
 А с того жарту — горівкі кварту,
 А с тої втіхі — гарниц горіхів!...
 Наш пан господар чесний і виличний,
 Чесний, виличний тай довговічний!
 Та ни сам собов, а з дружинов свойов!

Дайжи ти, Божи, сто рік прожити —
 Сто рік прожити — діти дружити.
 Горі ни знати — внук дочикати!
 Радуйсі, радуй,
 Радуйся землі — Син Божий сі народив!...

*) Приспів "радуйсі, радуй" співається по кожній лінійці.

ВОЗВЕСЕЛІМСЯ

Возвеселімся всі разом нині:
 Христос родився в бідній ясині,
 Посліднім віком став чоловіком,
 Всі утішаймось на землі.

Всі утішаймось на землі гойно,
 Хвалу віддайте Йому достойно,
 Пожаданому, з неба даному,
 Котрий увесь світ відкупив.

Котрий ізбавив усіх від ада,
 І через Нього всім нам відрада,
 За тее Йому — Богу нашому
 Пісні співаймо согласно.

Пісні співаймо звучно і мило
 І торжествуймо всі разом широ,
 Слава во вишних, а мир для нижних!
 Весело світу голосім.

Світу гласімо Господа явно,
 Що вже про Його пророки давно.
 Пророкували, проповідували,
 Що народився Цар віків.

Що народився Цар Віків - Слави,
 Зітре на землі всі грішні глави,
 А перські царі принесли дари,
 Поклін віддати смиренно.

І пастиріє зі страхом бігли,
 Де віл і осел Дитину гріли;
 Ангели в небі, в Його потребі
 Пісні співають радісно.

Пісні співають Народженному,
 І в яслах нині положеному,
 І ми співаймо і вихваляймо,
 Його на віки славимо!

Нові Видання

(Доповнення за 1965)

47. Керч, Оксана: *Н а р е ч е н и я*, (повість), Гомін України, Торонто, 1965 р., сторін 279. Бібліотеки Видавництва "Гомін України", ч. 27.
48. Горохович, А.: *Б а т ь к и і д і т и*. В. Союз Українок Канади з фундації ім. Наталії Кобринської, Вінніпег, 1965, сторін 136.
49. Рудницький, Яр.: *З л о д о р о ж е я н о і ш л а ї ї*. 3 Друкарні "Нового Шляху", Вінніпег, 1965. Сторін 223.
50. Рудницький, Ярослав: *У к р а ї н с ь к а м о в а м а ї ї г о в о р и*. Трете справлене й поширене видання. Накладом Т-ва Пекання Рідної Мови. Вінніпег, 1965, сторін 118. Ціна прим. 3 дол.
51. Григорович, Андрій: *М и х а ї л о Г р у ш е в с ь к и й*. Звичайна схема "Русскої" Історії й Справа Рационального Укладу Історії Східного Слов'янства. Друге видання. (на англійській мові). Вінніпег, 1965 (в оригіналі 1966) Сторін 24.
52. Шевченко, Тарас: *Б л и з н я т а*, Видавнича Спілка "Тризуб", Вінніпег, Канада, 1965р, сторін 147:1 непаг.
53. Шевченко, Тарас: *У р и в о к і з д р а м и М И К И Т А Г А Й Д А Й*. Переклав з російської мови на українську М.І. Мандрика. Видавнича Спілка *Тризуб*, Вінніпег, Канада, 1965, сторін 16.
54. Грінченко, Борис: *С т е п о в и й Г і с т ь*, драма в 5-х діях. Приспосіблено до вжитку в школах (додано наголос), Видавнича Спілка *Тризуб*, Вінніпег, Канада, 1965, сторін 72.
55. Лонгфелло, Генрі: *П і с н я п р о Г а й в а т у*. Переклад Оксани Соловей. Видавнича Спілка *Тризуб*, Вінніпег, Канада 1965, сторін 40.
56. Франко, Іван: *З А Х А Р Б Е Р К У Т*, Видавнича Спілка *Тризуб*, Вінніпег, Канада, 1965, сторін 203: 1 непаг. (Це є видання з наголосами)
57. Храплива, Леся: *А н т и п к о в і П р и г о д и*, або *У Д е н ь С в. М и к о л а я*, Сценічна картина. ОЛД, Торонто- Нью Йорк, Р.Б. 1965. Сторін 16, ціна 1 пл.
58. Лазорський, Микола: *С т е п о в а к в і т к а*. Історичний роман про султана Роксолану. Мюнхен, 1965, Видавництво *Дніпрова Хвиля*, Німеччина, стор. 363:1 непаг, ціна прим. 4.50 дол.
59. Погінний-Угорчак, Микола: *П р и г о д и К о т и к а М у р и к а*, казка, Видавництво *Влія на Середяка*, Буенос-Айрес, 1965, сторін 35: непаг. (ілюстроване видання).
60. Дончук, Зосим: *Я с н о в и д е ц ь Г е р і*. Сатирична повість. Накладом автора. Філадельфія, 1965, сторін 262.
61. - *К О О П Е Р А Т И В Н Е М О Л О Ч А Р С Т В О*. Ілюстрований місячник. Орган Краєвага Молочарського Союзу "Маслосоюз". Львів, березень, 1939 року. Сторін 32. (Це є фототипічний передрук числа-унікату, що в Канаді перевидав його інж. Осип Мазурок.) Наклад 100 прим.
62. Вліян, Григорій: *Д в о м а С в і т а м и*. Новели, нариси, діалоги, Аргентина, 1965, 159
63. Мечник, М.С.: *Н Е С К О Р Е Н І*, документальна повість про героїську боротьбу членів революційної ОУН. Укр. Видавнича С-ка, Лондон, 1965, стор. 288, ціна 3 д.
64. Гриневич, Ярослав: *Н А С Т У П Н А Б І Р Ч У* (преса з життя УПА на 4 дії). Листопадне видання. Накладом Т-ва б. воликів УПА в ЗДО і Канаді, 1965, сторін 24.
65. Орест, М.: *П і з н і В р у н а*, книга поезій п'яти. *Літератури ім. М. Олени*; Мюнхен, 1965, сторін 76:4 непаг.
66. *Ш а м к е в и ч і я н а*, Листопад. 1965. ч. 4-5. Р. 111. Сторінок 97-128. (Статті й повід.)

ЧИ ПРИЙМЕ АНГЛОМОВНИЙ СВІТ НОВУ АЗБУКУ ДЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ,
що її склав сер Джеймс Пітман?

Понижче поміщуємо цю азбуку Пітмана, при допомозі якої вже на-
навчали та навчають, англійської мови (для експерименту!) - у
школах у Вінніпегу - Канада. Цю азбуку винайшов англієць в А
нглиї, і вона має 48 букв, при чому до 24-х "старих" впрова-
джено 19 букв зовсім нових. Практика покаже, чи її приймуть до
навчання, чи таки відложать "на кращі часи".

НОВА АЗБУКА В ШКОЛАХ ВІННІПЕГУ				
a apple	ɑ arm	æ angel	au author	b bed
c cat	ch chair	d doll	œ eel	e egg
f finger	g girl	h hat	ie tie	i ink
j jam	k kitten	l lion	m man	n nest
ŋ king	œ toe	o on	ω book	ω food
ou out	oi oil	p pig	r red	r bird
s soap	sh ship	3 treasure	t tree	th three
th mother	ue due	u up	v van	w wheel
wh wheel	y yellow	z zoo	s is	

КАЛЕНДАР ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ

9. XI. 1918. Вибухла революція в Німеччині. Це спричинилось до того, що (14. XI. 1918) Гетьман Павло Скоропадський проголосив федерацію України з Денікінською Росією; тоді Український Націон. Союз на чолі з Петлюрою та Винниченком підняв повстання проти гетьманської влади, окупаційні німецькі війська, що заняли нейтральну позицію, з поспіхом покинули Україну.

9. XI. 1918. Національна Рада в Галичині, створена 18. X. 1918 р., покликала до життя 9. листопада Державний Секретаріат, себто уряд, на чолі якого став д-р Кость Левицький. Державному секретаріатові дано завдання підготувати справу державного об'єднання усіх українських земель.

10. XI. 1708. Москалі здобули і зруйнували Батурин, тодішню гетьманську столицю.

10. XI. 1893. Помер славний поет байкар Леонід Глібов.

10. XI. 1838. Помер Іван Котляревський, батько нової української літератури і нашого відродження. Гірким сумом відбилась ця подія в душі Шевченка. У творі "На вічну пам'ять Котляревському" він писав:

... Недавно, недавно у нас в Україні	Все сумує, — тільки слава
Старий Котляревський отак шебетав;	Сонцем засіяла:
Замовк неборака, сиротами кинув	Не вмере кобзар, бо навіки
І гори, і море, де перше витав,	Його привітала.
Де ватагу пройдисвіта	Будеш, батьку панувати,
Водив за собою,	Поки живуть люди;
Все остало, все сумує.	Поки сонце з неба сє,
Як п'яний, забутий.	Тебе не забудуть!

11. 21. 1916. Укр. посол Семен Вітик закликав у Вієнському парламенті, що галицькі українці стоять за з'єднання з надіпрянськими українцями, з якими творять єдиний нарід!

11. 11. 1918. Румунська армія під проводом ген. Затека, виступила проти ЗУНР та захопила Чернівці і всю Буковину.

11. 11. 1945. Померла Ольга Косач-Кривиничова, сестра Л. Українки.

12. 11. 1943. Перша Конференція поневоєних народів Сходу.

14. 11. 1925. В Чехо-Словаччині створено Ледю Українських Націоналістів.

13. 11. 1838. У м. Стебелові на Київщині нар. повістяр І. Нечуй-Левицький.

13. 11. 1918. Нац. Рада в Галичині ухвалила закон про створення З.У.Н.Р.

13. 11. 1923. Помер письменник Іван Липа, член і основник гуртка Тарасівців.

14. 11. 1918. Рата Гетьмана П. Скоропадського проголосила федерацію з денікінською Росією, але на другий день вибухло повстання.

14. 11. 1918. В Києві засновано Українську Академію Наук.

15. 11. 1878. Народився поет Григорій Чупринка, автор вірша "Рідний Край":

"Розкішний степ. . . Убогі села. . .	Давно чумацькі круторогі	Мій рідний край такий сумний!
Це ти, мій краю чарівний.	Вони попродали воли.	А все ж надійним вільним жаром
Мій рідний край такий веселий.	Давно степи твої широкі	Твої сини вже розпеклись;
Мій рідний край такий сумний!	Вони задармо oddали.	О, краю! Може незабаром
Як часто я в своїх надіях	Гаї ж розкішні і високі	Ти будеш вільним, як колись.
З тобою, краю мій, живу,	Другії власники звели.	Розкішний степ. . . Убогі села. . .
Бо вірю я — не тільки в мріях —	Нашадки прадідів дебелих	Це ти, мій краю чарівний.
Ти будеш вільним наяву! . . .	В ярмі ідуть твої сини!	Мій рідний край такий веселий.
Твої сини на всі дороги	Мій рідний край такий веселий.	Мій рідний край такий сумний!
Старцями вбогими пішли:		

15. XI. 1945. Повстал в Аугсбурзі (Німеччина) найвища українська науково-дослідна установа — Українська Вільна Академія (УВА), як відновлення Всеукраїнської Академії Наук у Києві, що була р. 1930 перетворена на Академію Наук в УССР, філією Академії Наук у Москві.

16. XI. 1863. Народилася в Буковині видатна письменниця Ольга Кобилянська, авторка визначних повістей та оповідань.

17. XI. 1828. Народилася письменниця Ганна Барвінок, дружина письменника Пантелеймона Куліша, авторка оповідань "Із уст народа".

18. XI. 1919. Оголошення Генерального Статуту "Підкарпатської Руси".

19. XI. 1698. В Московщині, помер Гетьман України, Петро Дорошенко. Туди його було вивезено. Він вперто боровся за Самостійну Україну.

19. XI. 1921. Вночі з 19 на 20 листопада 1921 р. закінчився Другий Зимовий Похід, що розпочався 3. XI. 1921 р.

20. XI. 1917. Українська Центральна Рада видала свій Третій Уні-версал, проголосивши в ньому Українську Народню Республіку

21. 11. 1917. В Києві відбувся З'їзд представників народів колиш. Росії

21. XI. 1921. Большевики під Базаром, на Волині, розстріляли 359 українських вояків, яких захопили в полон в боях із групою Другого Зимового Походу.

Ви жертвою в бою нерівнім лягли
З любови до свого народу,
Ви все віддали, що за нього змогли:
Життя своє, честь і свободу.
Нераз ви конали в'язницях брудних,
Свій суд беззаконний над вами
Там судді-кати вірікали, а ви

На смерть волочили кайдани.
А деспот гуляє на учті бучній,
Неспокій вином заливає. . .
А грізні слова на двірцевій стіні
Огніста рука розставляє:
"Ударить же час і повстане народ
У силі могутній, свободі,

(Революційний жалібний марш).

Розкине усе, що гнітило його
І скаже напасникам: "годі!"
За вами борців свіжий полк уже йде
На смерть і загибель готовий! . . .
Прощайте же, братя, ви чесно пройшли
Велику дорогу любови.

Стріляйте, вішайте, катуйте,
Пануйте в селах і містах,
Стократ з собою, федеруйте
І розпинайте на хрестах. —

Зерно, посіяне в негоду,
Кривавим маком розцвіте, —
І прийде воля для народу
І зійде сонце золоте!

О. Олесь.

21. 11. 1945. Відбулась в Україні конференція поневолених народів Євро-азії.

21-22. XI. 1922. На Зеленому Кліні (в Уссуїйському краї) больше-вики розгромили всі українські організації і заарештували найвидат-ніших українських діячів.

22. 11. 1918, УГАрмія покинула під напором поляків, Львів.

22. 11. 1938. Празький Парламент затвердив конституцію Карпатської України.

23. 11. 1873. Пюхер Михайло Максимович, учений-етнограф, видав 2 збірники пі-сень України.

23. 11. 1919, Пюхер на тиф у Жмеринці поет *Микола Євшан*.

24. 11. 1934. Пюхер у Москві проф. Михайло Г р у ш е в в ь к и й .

27. 11. 1943. Повстав Організаційний Комітет для заснування у Йоганнебурзі в Каналі *Осередок Української Культури й Освіти*.

29. 11. 1890. Народився письменник Григорій Косиця, автор гарних оповідань з визвольної боротьби України.

31. XI. 1891. Помер у Харкові визначний український вчений-мовозна-вець і літературознавець Олександр Потебня. Його праці з українсь-кої мови, фольклору й теорії літератури це видатний скарб в укра-їнській науці. Був головою Української Громади в Харкові.

Г Р У Д Е Н Ї

1. XII. 1778. Народився перший український повістяр Григорій Квітка-Основ'яненко, автор "Марусі", "Сердешної Оксани", "Переко-типоля" і гумористичних "Сватання на Гончарівці", "Підбрехач", "Салдацький портрет", "Конотопська відьма", "Мертвецький Велик-день" тощо.

1. XII. 1893. Народився письменник Микола Хвильовий.

2. XII. 1874. У місті Бересті (19. XI. за ст. ст.) помер наш письмен-ник Олекса Петрович Стороженко, автор поеми "Марко Проклятий", гумористичних оповідань "Вуси", "Голка" та інших.

2. XII. 1938. На конференції у Відні проголошено Карпатську Укра-їну автономною державою.

2/12/1919. Почався **ПЕРШИЙ** Зимовий Похід з ген. Омеляновичем-Павленком у провіді.

3. XII. 1848. Помер Михайло Лучкай. Він зробив першу на Закарпатті спробу наблизити літературну мову Закарпаття до народної мови та запровадити до вжитку на Закарпатті фонетичний правопис. Рок 1830 Лучкай випустив свою граматику української мови.

4.12.1803. Помер на Соловках останній кошовий Запор.Січі П. *Калынішевський*.

5.12.1878. Нарпдився поет Олександр Кандиба (О. Олесь), співець відродження.

5.12.1917. Відкрито в Києві Українську Академію Мистецтв.

7. XII. 1811. Народився письменник Микола Устиянович, один з ~~перших~~ керів українського відродження в Галичині.

“Я в чужині загигаю,
По чужині блужу,

За своєю родиною
Білим світом нужу”.

(Устиянович “Туга за родиною”)

7. XII. 1936. Помер найвидатніший наш новеліст — Василь Стефаник. Писав він покутським діалектом. Ось уривок з його новели “Сини”:

— Поблідній раз прийшов Андрій: він був у мене вчений. Тату, каже, тепер ідемо воювати за Україну. — За яку Україну? — А він підоймив шаблев грудю землі та й каже:

Оце Україна, а тут — і справив шаблев у груди — отут її кров; землю нашу ідем від большевика відбирати. Дайте мені, каже, білу сорочку, дайте чистої води. абим обмився та й бувайте здорові”. — Як та его шабля блиснула та й мене засліпила. “Сину, кажу, та є ще в мене менший від тебе, Іван, бери і его на це діло; він дужий, най вас обох закопаю у ту нашу землю, аби воріг з цього коріння її не віторгав у свій бік”. — “Добре, каже, тату, підемо оба”. — Та як це стара вчула, то я зараз видів, що смерть обвилася коло неї білим рангухом. Я подався до порога, бом чув, що її очі впали і покотилися, як мертве каміне по землі. Так мені здавалося, але світло на її чолі вже погасло...

— А рано воїни оба виходили, а стара сперласи на ворота та не говорила, але так здалека дивилася, як з неба. А як я їх скидав на колії, том казав: Андрію, Іване, назад не йдіть, за мене пам’ятайте, бо я сам, ваша мати на воротах умерла...”

8. XII. 1868. Перші загальні збори “Просвіти” у Львові. Т-во “Просвіта” відіграло величезну роль в національному пробудженні українців у Галичині, та в піднесенні економічного добробуту галицького селянства.

11(XII. 1840. Народився письменник Михайло Старицький. Найбільше він відомий як драматург та організатор українського театру в восьмидесятих роках XIX століття. Але писав він також повісті та вірші. Ось один із його віршів з закликом до боротьби та захисту погнаних народних прав.

12.12.1871. Помер письменник Анатоль Свильцький, автор повісті-хроніки “*Люборацькі*”.

12.12.1900. Помер укр. письменник і громад. діяч *Олександр Кониський*.

14.12.1918. Гетьман Павло Скоропадський зрікся гетьманської влади.

14.12.1942. *З рук гітлерівців загинув у Львові Іван Климов-Легенда, крайовий провідник ОУН та член Проводу ОУН.*

14.12.1940. Помер генерал *Віктор Зелинський*.

15.12.1848. Помер письменник-байкар Євген Гребінка.

16.22.1637. Відбувся бій під *Кумейками*.

15-18-12-1934. За часі *Постишева* в Україні засуджено до страти 28 укр./письменників (між ін. *Зизька, Мисика, Фальківського, Буревія* ін)

18.12.1856. Народився славний наш артист Микола Садовський.
 18.12.1871. Народився укр. поет Микола Воронович.
 19.12.1240. Татарський хан Ілтиг зруйнував Київ.

19. XII. 1918. Директорія УНР вїхала до Києва. Відновилася Українська Народня Республіка — УНР, скасована командуванням нім. окупаційного війська ворожими актами 22—29. IV. 1918. Директорія — тимчасова українська державна влада, вибрана була Національним Союзом. До складу Директорії входили: Володимир Винниченко (голова), Симон Петлюра (головний отаман військ), Федір Швець, Панас Андрієвський та Ан. Макаренко. Останні два були пізніше кооптовані.

19.12.1944. Загинув на терені Чехо-Словаччини Дмитро Матівський (посар-Тарас) і ген. Дмитро Грицай-Перебийніс, члени Проводу ОУН, делегати Проводу ОУН на Рідних Землях до Проводу ОУН закордоном.

21. XII. 1764. Московська цариця Катерина II уснула з Гетьманства Кирила Розумовського і заходила нищити усі ознаки автономности України, які ще були заціліли.

22. XII. 1932. У Львові у в'язниці "Бригідки" поляки повісили Біласа і Данилишина, героїв збройної революційної боротьби за волю України

23. XII. 1834. Народилася письменниця Марко Вовчок.

"Хто бував на Україні. Хто знає Україну. Хто бував і знає, той нехай згадає, а хто не бував і не знає, той нехай собі уявить, що там скрізь білі хати у вишневих садочках і весною ...

23. XII. 1873. Засновано у Львові Наукове Т-во ім. Тараса Шевченка.

24. XII. 1653. Б. Хмельницький під Жванцем переміг поляків.

24. XII. 1927. Початок заснування "Союзу Українців Самостійників" (СУС). В дні 24—26. відбувся перший організаційний З'їзд СУС в Едмонтоні.

25. XII. 1848. У Львівському Університеті засновано катедру української мови.

27. XII. 1876. Народився письменник Спиридон Черкасенко, автор багатьох драм, гарних оповідань з шахтарського життя і поезій. Ось

27. XII. 1889. Помер поет-байкар Левко Боровиковський, що залишив сливе 200 маленьких байок, написаних на теми народніх анекдотів.

29. XII. 1724. У Петропавловській в'язниці помер наказний гетьман Павло Полуботок, куди замкнули його з наказу царя Петра I.

Під старовинним портретом Полуботка збереглися слова, які він, за переказом, кинув у вічі гнобителеві України московському цареві Петрові I.

"Заступаючись за Батьківщину, я не лякаюся ні кайданів, ні в'язниць, і мені краще найгіршою смертю вмерти, аніж дивитися на загибель моїх земляків"...

31. XII. 1637. Смерть Павлюка, провідника козацького повстання того самого року.

31. XII. 1932. і 1. I. 1933. Організувалось Братство Українських Католиків (БУК) в Канаді, що ставить своєю метою організацію української католицької церкви й українське при церкві шкільництво і пресу. На цьому полі розвинуло велику релігійну і національну працю.

31. XII. 1945. Загинув Д-р Юрій Липа, український громадський діяч, письменник поезії, повісті, оповідання і публіцист. Прегарна і високо патріотична його праця "Призначення України". Загинув під час захоплення ЗУЗ окупантами. Точна дата його смерті невідома.

Важкий, важкий твій, Україно, хрест! . . .

Лсного лорса квіте золотий,

До сонця обертаєш чоло смагле

І стежиш пильно слід його тривкий!

Нехай Тебе пожарами спалили

Й драконів засів сіють на полях,

А Ти — тягнись до горнього світила,

Зори, зори вогнисті в небі шлях!

Юрій Клен
 ("Соняшник")

2. ГІСТЬ:

А скажім, що нам сказав
Божий Син, усім ласкав, —
Що сказала Божя Мати —

3. ГІСТЬ: *(перериває):*

Стійте, братя! Гляньте з хати!
Що там сталось надворі? —
Зірха згасла на горі!
Страшно всюди! Темно всюди!
Гей, рятуйте, добрі люди!

*(Всі хитаються до вікна і говорять
тривожно):*

4. Гість: Справді, браття! Що за сила

Ясну зірку загасила?

5. Гість: Що за темний дух гуляє?

Зорям світло погасає!

1. Гість: Гляньте, хтось біжить з мечем,
Станьмо спільно, відженем!

2/Гість: Ах, то Ірод, цар Юдеї,
Що злякався дитини цеї,
І шукає скрізь її,
Проти нього станьмо всі!

3/Гість: Ой, чи дужі наші сили?—

Його вої обступили—

І глядять сюди так грізно—

*(До хати впадає Ірод - з двома воюками
Гості розбігаються по кутах).*

2. ЯВА: ГОСТІ, ІРОД З ВОЇНАМИ

Ірод *(грізно):*

Не змовляйтесь! Вже запізно!

Хто бунтується на мене?

Кляте племя, ви, шалене!

Другий день вас здоганяю,

Але вже в руках вас маю!

Тут і він є певне з вами.

АНГЕЛ *(Кладе на стіл зерно пшениці):*

Я вам дарую зерно пшениці,
Щоб ви діждали з нього сториці.
Пшеничне зерно, прикраса поля,
Хай з нього вийде вам добра доля!
Пшеничне зерно ясне та красне, —
Хай же вам світло в серцях не гасне,
Бо знайте: світло, знання й наука —
Кращої долі добра порука.

ВСІ *(колядують):*

Слава Богу! заспіваймо
Честь Сину Божому
Господу нашому
Поклін віддаймо!

(Коли скарбник приймає жертву)

всі повагом виходять з хати)

*Цю сцену можна також добре
представити навіть на сцені*

книж сцени

1966

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО "ПОВЕРНЯ"

*(Гості входять в хату, Ангел стоїть
під вікном).
Тай утішися!
Щоб спасти люд свій весь,
Прійшов днесь із небес,
Бог Предавічний народився,
Ангел і Гості стоять під вікном і колядують:
(Ірод, воюки, жид і біда стоять подаліше).*

1. ЯВА: 1—5 ГОСТІ.

ЖИД.
НАША БІДА,
ДІВА КОГО БОГ,
ІРОД, ЦАР ЮДЕЇ,
АНГЕЛІ,
ПЯТИЙ ГІСТЬ, з Закарпаття
ЧЕТВЕРТИЙ ГІСТЬ, з Буковини
ТРЕТИЙ ГІСТЬ, з Волині
ДРУГИЙ ГІСТЬ, знай Дністра
ПЕРШИЙ ГІСТЬ, знай Дніпра
ОСОБИ ВЕРТЕНУ:

ВЕРТЕН ДЛЯ ХАТИ І СЦЕНИ

Гості з Вифлеєму

ЮРА ШКУМЕЛЯК

Діє се не клонити проклята осика,
Проклята осика й прокляте терне.
До суча сучного, бодай єсь ся тряска
А прокляте терне бодай єсь кожного
До суча сучного, до віку вічного.

1. ГІСТЬ:

Славу Богу! Мир цій хаті!
Перестаньте сумувати, —
Ми вам новину принесли,
Що всі темні сили щезли,
Весь мир людський звеселився,
Бо Син Божий народився!

2. ГІСТЬ:

Ясна зірка засвітила,
Новину нам возвістила!

3. ГІСТЬ:

Як на небі засіяла,
Нам дорогу показала
Аж до міста Вифлеєму,
В ту країну незнаему,
Де Пречиста Сина мала,
Світ добром обдарувала.

4. ГІСТЬ:

Ми дорогами й стежками
Поспішили із дарами,
Там Ангели стали в лаву
Й заспівали Богу славу.

5. ГІСТЬ:

Пастирі там поклонились,
Богу щиро помодились,
І славили Бога-Сина,
Що прийшла святая днина.

2. ГІСТЬ:

А скажім, що ми за люди,
Хай це всім відомо буде!

1. ГІСТЬ:

Я вкраїнець знад Дніпра,
З Великого Лугу,
Запорізька Січ стара
Впала в важку тугу.
Довгі ночі, довгі дні
Січ в могилах спала,
Аж учора на горі
Зірка засіяла.
Як лиш блеск на землю впав,
Стали ми зриватись,
Отаман мене післав,
Про усе дізнатись.

Тепер Ангели зо звіткою візходять від віска, між
вінкомом темноті).

З вами разом став я в лаву —
Буде мати честь і славу —
Пшов до Того, що на віки
Через гори, через ріки
Українець з-за Карпат!
Так і я, ваш рідний брат,
І гаразд на ріднім полю.

5. ГІСТЬ:

І побіг до Бога-Сина,
Звеселився той днина
І брат ваш з Букочини,
Щоб та Божая Дитина
Нам зіслала крашу долю.

4. ГІСТЬ:

Показав дорогу.
Щоб нам Син з своїм Отцем,
Помогався Богу,
Поспішив у Вифлеєм,
І вдарити на очі,
Щоб узнати новину
Темної ночі,
І забуdivся я зо сну
У смутній годні.
І нам зірка дала знак
З тихої долини, —
Я вкраїнець, як і ви,
Богові своєму.

3. ГІСТЬ:

Я схопився і побіг
Мов з мертвих воскрес.
То надія нам в серцях
Новину принесла,
Та як зірка в небесах
Неодну пригоду —
Перебув і в нас народ
З козацького роду, —
Я знад Дністрових вод.

2. ГІСТЬ:

Утеча до Єгипту і чудо з пшеницею

(Старовинна колядка основана на одній з легенд що були в давнині поширені серед українського народу. Подано за „Історією Української Літератури“ проф. М. Грушевського).

Пречиста Діва породила сина.
Як породила, в пелени повила,
Сінце красне йому постелила.
Сінце прекрасне як тота лелія,
В сінце прекрасне повила Марія.
Як сі жидове о тім довідали,
За Пречистою а всюди шукали.

Як ся Пречиста о тім довідала,
З Ісусом Христом в Єгипет тікала.
Тікала вона чистим полем йдучи,
Здибав хлопа пшеницю сіючи.
„Помагай Біг, хлопе, пшеницю сіючи,
Виходи ж завтра пшениченьку жнучи!”

Як ся жидове о тім довідали,
За Пречистою а в погоні гнали.
Ой гнали, гнали чистим полем йдучи,
Здибали хлопа пшениченьку жнучи.

„Помагай Біг, хлопе, пшениченьку жнучи,
Чи не здибав ти Пречистою йдучи?”
„Ой здибав, здибав Пречистою йдучи
Як на ріллі пшеницю сіючи”.

Стала жидова як тая тростина:
Там ся їм чуд став від Божого Сина.
Божая ясність очі їм затьмила.
Пречиста Діва в лісі ночувала,
Та з леду вогню вона викресала.
Зі снігу вона свічку витопила
Що на цілий світ людям засвітила.

Іще мати Божа гору не перейшла,
Стала вона стала хвилюк спочивати,
Хвилюк спочивати, сина повивати,
Стало ся сталося галуззя кланяти:
Сучця й коріння і всякі створіння:

Ю. Шкрумеляк

І шастя й долю дав рідний країні.
І просім, щоб зновия нам добро зіслати
Перед Ісусом на пахучім сні,
І ми вклонімся, українські діти,
Невинними діточними устами.
Вони просили ласки від Ісуса
Що й діти були поміж пастушками,
Обручник Іосип теж глянів утішно,
І усміхнулася Мати Божая рада.
Вони кланялися і молились щиро,
Що недалеко пасли свої стада,
Прийшли вклонитись пастирі убогі,
І мудріє побожних там благословило.
Мале Дитячко дарами раділо
Пахуче миро, золотом і кадмо,
Прийшли і дари перед ним зложити,
Дитячко Божє, із царського роду.
Вони спішили туди, де вродилось
Мудраєм дорогу вказала зо Сходу,
В ту нічку ясна зоря засвітила,
Ісус маленський, Син Господа Бога.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — БОГ ВОПЛОТИВСЯ

5. ГІСТЬ:

І скажи нам, що нового!
Чи добився Ірод того,
Щоб Ісуса погубити, —
Щоб нам вічно в нужді жити?

АНГЕЛ:

Ні, не вдавсь намір грішний,
Не дозволив Бог Всевишній.
Я Ісуса остеріг.
І Родині всій поміг
До Єгипту схоронитись.
Ірод вже не зможе битись,
Злочин не минув безкарно:
Ірод згинув, згинув марно!
Згинуть так усі Іроди,
Заживуть в добрі народи!

1. ГІСТЬ:

То живе Ісус, Син Божий?

АНГЕЛ:

Так, живе, мов квіт той гожий,
І на віки жити буде, —
Тіштесь, всі скривджені люди!
(Біда з жидом відступає до порога).

2. ГІСТЬ:

То позбудемось біди?
Божий Ангеле, скажи!

АНГЕЛ:

На біду є спосіб певний:
Ум свідомий, ясный, ревний, —
Не незгода, а злагода, —
Єдність і любов народа,
Не зневіра, а відвага,
Не розпука, а розвага, —
Не темнота, а просвіта
Що, як, сонце серед літа
Освічає квіти й трави,
Так освітить душі праві
І біду всю поконає,
Світло п'їтьму залякає.

1. ГІСТЬ:

Мудре слово, добре слово!
Знаєм раду і готово!
Так і там нам говорили
В Вифлеємі Божі сили!

(до біди)

Забирайся ж, бідо, з хати,
Знаєм, чим тебе нагнати! —

2. ГІСТЬ:

В нас освіта — світло Боже —
Тебе, нуждо, переможе!

5. ГІСТЬ:

Вже не будеш нас ти знати,
Вже не будеш пригинати!

Знаєде свій смертельний скін.
А між ними певно й він
Хай загине! — так кажить —
Кожний хлопець до двох літ
Всіх двохлітків постинати!
Всіх дітей в краю зібрати,
І приказ мій понесіть:
Тож по всім краю йдуть,
І тут нема дитини тої!
ІРОД (срого):

Боїни (то обшукати там):

Лей, шукайте, мій вої!

(до вої) Заручіть мене, — прокляти!

Ірод: Хочеш вбити! — Хочеш вбити! —

Хочеш нині ти зловити —

А тому дитину Бою

І Бою Матір, квітку тожу,

Ілий нарід поникаєш —

Бо невинних ти караш,

Бо лиха твоя порога,

Ти боїшся того Бога,

Що панує без тривоги.

3. Гість: То не князь, то вічний Бог,

Буде правду піліювати,

Гуде він лихих карати,

2. Гість: Ідзі землем і небесах!

Що буде понад царями,

Та вродився князь тасмний,

Ти є цар, а тільки земний —

І. Гість: Радуй неждано, а помж від-
дажеш:

Чи в вам не є царев?

Ми холили в Вифлеєв?

Ну, признайтесь перед нами:

5. ГІСТЬ (Влада на сль зерно яблука):
Я вам дарую зерно яблочне,
Зерно багате тая пожиточне.
Векну силу те зерно нає,
Бо з нього яблуня в гору зростає.
Хай же так під ваш зпосєт широко —
І так глибоко і так високо,
Хай добрим вчинком так зашитає,
Весь український нарід вкрашає!

4. ГІСТЬ:

Не візьмеш від нас достатки,
А сама підеш без латки!

5. ГІСТЬ:

Не посієш на нас страх,
В нас є сила у рвках!

ВСІ:

В нас є світло у серцях!

АНГЕЛ (до біди):

Забирайся ж геть, бідо,
Що їх мучиш вже давно!
Бо цей нарід сподобився
Тому, що нам народився.
Іди й сюди не повертай,
Хай щаслив буде цей край!
(Біда з жидом утікає за двері).

4. ЯВА: ГОСТІ І АНГЕЛ

1. ГІСТЬ:

Славу Богу!, Слава Богу!
Тож збираймося в дорогу,
Щоб понести ту новину
В кожний дім, в кожную хатину!

2. ГІСТЬ:

Але поки вийдем з хати
Треба щастя побажати!

3. ГІСТЬ: Дім добром обдарувати
1. ГІСТЬ: (Кляне на стіл зерно льону): Я вам дарую сім'я льняне!
Здорове, чисте, мов золотце, —
Хай з того сім'я льночок зростає,
Щоб ваші діти в будні й неділі
Будли веселі, чисті та білі!
2. ГІСТЬ: (Кляне на стіл зерно жита): Я вам дарую зерно жита, —
Хай вродить нива, дощем попита,
Ніколи хліба хай не бракує,
Хай в вас достаток завжди гостює!
3. ГІСТЬ: (Кляне на стіл зерно гречки): Я вам дарую зерно гречане, —
Хай воно зійде і цвісти стане,
Щоб вам і бджолам пожиток даю,
Щоб було воску й меду немало,
Щоб можна всім вам солодко жити
І на славу Богу свічу світити.
4. ГІСТЬ: (Кляне на стіл зерно ячменю): Я вам дарую зерно ячменю,
З зерна зберете повнісіньку жемчу.
А з жмені — дасть Бог того жемчу.
Повні комори будуть жити!

2. ГІСТЬ:

А де ти, там і біда!

3. ГІСТЬ (виганяє жиду):

Геть із хати! Геть із хати!
Ми тебе не хочем знати!

ЖИД (ховається за біду):

Я не піду, бо вона
Їсть при мені є, біда —

Доки тут та пані є,
То мене не віджене!

4. ГІСТЬ:

Боже наш! Що тут робити? —
Ця біда не дасть нам жити!

(Тепер Ангел стає знову зо зіркою під вікном)

1. ГІСТЬ:

Братя, братя! Світло є!
Гляньте, як у вікна бе!

(Всі втішно кидаються до вікна, а біда й жид перелякани щось шепчуть між собою).

2. ГІСТЬ:

Гей, до хати запросім,
Хай освітить нам цей дім!

3. ГІСТЬ:

Хай освітить, хай огріє,
Хай біда в огні зотліє!

(Ангел взходить зо зіркою).

АНГЕЛ:

Хай цей дім добром панує —
Хто тут світла потребує?

4. ГІСТЬ:

Всі ми! Всім нам темно й гірко!
Засвіти нам, ясна зірко,
І подай нам добру раду,
Тій біді на смерть, загладу!

ЖИД: Не кривий! Що вам такого?
Я не винен вам нічого!
Де біда є, там і я —
А тоді чого сюди?
Зараз звідси геть іди!
1. ГІСТЬ: (До хати входить жид).
Ірод мій прийдець є!
Я ту дитину нині вб'є, —
Але ірод роздизився
Той, що вчора народився!
Якби в світі нагував:
Лийши один мене би слав
Лийши один мене би слав
БІДА (сміється): Є яка на тебе пада?
Хата ця тобі не рада!
2. ГІСТЬ: Губиши наших всіх братів?
Ти нас мучиши від віків,
Ти на згині! Все багата?
Ти біда наша проклята,
Сила в мене є в рвках!
Сю вам у душі страх,
Я не лишаво на вас латки,
Видираю вам достатки,
Я вас кохлю, притинаю,
Я вас всіх від давна знаю,
Я ваша біда!
БІДА (входить і говорить новим та грішним): Хто там?
ВСІ: Ой, новина це страшна!
4. ГІСТЬ: (Чути грукі стук у двері)
3. ЯВА: ГОСТІ, БІДА, ЖИД, ЗЛОДОМ АНГЕЛ
Хто вас буде боронити?
(Ірод і вошки вийшли з хати)
А тоді і вам не жити —

Д-р Ол. Соколишин:

У 476 РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ФРАНСА (ГРИГОРІЯ) СКОРИНИ

Скупі джерела вказують нам, що *Скорина* народився в Полоцьку приблизно в 1490 року. Тож Фіол, Скорина та Федорович – це три корифеї українського друкарства.

Фіол видрукував в Кракові 1491 році 5 церковно-слов'янських книг з українським мовним забарвленням. Скорина закінчив Краківський університет та в 1512 році здобув докторат медицини в Падуї -Італія. Повернувшись, він у Празі видрукував у рр 1517-1519- *Біблію Руську і Псалтир*(1517); а в 1525 році вже у Вильні на Білорусі - *Апостола* та інші видання. Україна та Білорусь належали в тому часі до Великого Князівства Литовського, але всередині це була Українсько-Білоруська держава, з русь-українською мовою та русько-українськими звичаями. В 1574 році Іван Федорович видрукував у Львові *Апостола* та *Буквар*, і про те вже була згадка в *Біблосі*; а на цьому місці ми відмічаємо другого співтворця українського друкарства Франца Скорину.

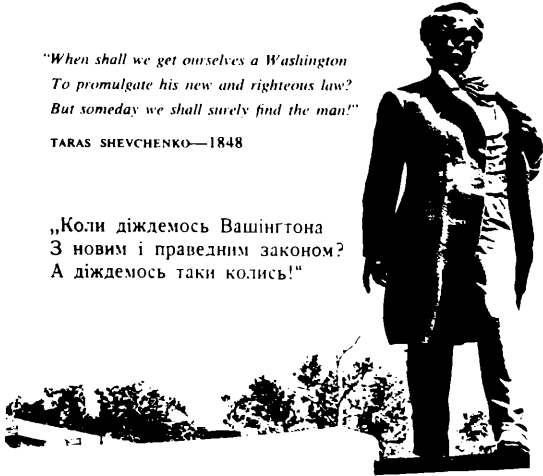
ПОРТРЕТ ФРАНЦА СКОРИНИ, З ВИДАНОЇ НИМ "РУРЬКОЇ БІБЛІЇ"

В ПРАЗІ В 1517 році.

"When shall we get ourselves a Washington
To promulgate his new and righteous law?
But someday we shall surely find the man!"

TARAS SHEVCHENKO—1848

„Коли діждемось Вашінгтона
З новим і праведним законом?
А діждемось таки колись!"

The Shevchenko Monument In Washington (MAY 22, 1965)

By WATSON KIRKCONNELL

I give you for this night a deathless toast,
His nation's quenchless pride, its ardent boast,
In bronze and marble movingly expressed
In this majestic City of the West.
We pledge the marble plinth on which he stands,
We pledge the sturdy feet, the potent hands,
The intrepid eyes, the brow that fronts the earth
With no abasement for his humble birth;
We pledge his dream that saw his people come
Glad and triumphant from their martyrdom,
The serf set free, the nation disenthralled,
Erect, self-ruling, by no foe appalled.

This poet preached in anger, bold and free,
The deathless cause of human liberty.
He had been born a serf, like all his folk:
For twice twelve years he bore enslavement's yoke;
Then, freed by Russian friends, he studied art
And poured forth verses from his burning heart.
For when upon Ukraine he cast his gaze,
He tore aside the soft romantic haze
That cloaked its villages with spurious light
And saw within them depths of utter night,
A festered mass of misery and grief,
Beneath man's pity and beyond relief.
Therefore his poetry aspires to be
A mighty cry to set the captive free.
All serfdom's freedom is his dearest aim;
For this he sets Ukrainian fields aflame;
The fires he laid sweep onward like a tide —
All serfs win liberty the day he died.
And peasants by the million mourn with pain
The martyred Lincoln of their sad Ukraine.
Lining the highway as the ox-drawn hearse
Proceeds the flat, black prairie to traverse,
Bearing his coffined corpse, now mute and deaf,
Six hundred miles from Moscow to Kiev.

He also was the man, beyond a doubt,
Who saved his nation's faith from dying out:
He took his people's speech, a thing abhorred,
And forged its metal to a flaming sword;
He took his people's visions of desire
And raised them up, a pillar of white fire;
He took their history, by foes ploughed under,
And made its annals march with steps of thunder.
Prince Ihor rides the steppes in warlike mirth —
And heroes' blood stains black Polovtsian earth;
Bold Bohdan holds his court at Chyhyryn;
Great Gonta rages fierce at Lebedyn;
And ravens rend the flesh of many a body
At Berestechko and at Zhorti Vody;
These were the ghosts of dignity and woe
He conjured up from graves of long ago
And clothed with language of surpassing grace
To stir the proud remembrance of his race.

Yet present pain still marred the ancient glory.
In search for images to tell his story
He sought Hellenic myths of ancient date
And there, as symbol of his nation's fate,
He saw a black-plumed eagle rend and mock
Prometheus fettered to the craggy rock.

More than a hundred years have passed away,
And still Shevchenko's spirit broods today
To see his nation once again constrained,
Briefly unfettered but as quickly chained.
The Throne has been replaced by "Marxist culture,"
The Tsar's black eagle by a bold Red vulture;
Prometheus still is shackled to the crag;
The angry Cossack, with a Party gag,
Now tends the assembly line or ploughs the turf —
A kolkhoz-peon or a factory-serf.

So let us keep alive among the free
Shevchenko's love of human liberty.
How can Ukraine's enslavement be reversed
If all the world with tyranny is cursed?
How can we see the dawn of Freedom's laws
If Europe, Asia, the Americas
And Africa go down in bloody doom.
Plotted in Moscow beside Lenin's tomb?
The frontiers of despair with dogs are manned,
Barbed wire and mines by wakeful guards are scanned,
Just to make sure, by murder's iron vise,
No Adam leaves the Marxist Paradise.
Grim were our fate, of this you may be certain,
With all the world behind the Iron Curtain!

Shevchenko lives, nor does he stand alone
In proud memorials of bronze and stone.
His deathless poetry still stirs the heart,
And past the immortality of art
His mighty spirit in our world survives
To rouse from idle sleep our sluggish lives.
Let us not fail, with frowns at the door,
Lest the Great Kobzar's heart should break once more!

ВАРТО ЗНАТИ, ЩО:

Усі найкращі почуття в світі не мають такої ваги як один добрий вчинок.

Ви безперемінно переконаєтесь про те, що найбільше говорять ті люди, що найменше думають.

Успіх досягається доконанням наших замірів-побажань. Щастя находимо у вдоволенні з того, що маємо.

Матеріальна сила — не важне! Найвище ціниться почуття честі і сила характеру.

Далеко скорше завважує загальні помилки людини чим чесноти її.

Чим ти більше сили волі вживаєш — тим вона сильніша.

Не є в світі непотрібом той, хто улекшує життєвий тягар драгому.